

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
 Навчально-науковий інститут денної освіти
 Навчально-науковий інститут заочно-дистанційного навчання
 Кафедра правознавства

СИЛАБУС
 навчальної дисципліни
«International Grant System (Міжнародні гранти)»
 на 2026-2027 навчальний рік

курс та семестр вивчення	2 курс, 3 семестр
освітньо-професійна програма	Право
спеціальність	D 8 Право
галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
 науковий ступінь і вчене звання, посада

Носков Олексій Миколайович
 доктор філософії з публічного управління та
 адміністрування, старший викладач кафедри
 правознавства

Контактний телефон	(0532) 50-91-71
Електронна адреса	law.puet@gmail.com
Розклад навчальних занять	https://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.pravo.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у майбутніх фахівців належних практичних умінь і навичок застосування універсального інструментарію розробки та реалізації міжнародних грантових проєктів, отримання знань про існуючих міжнародних грантодавців.
Тривалість	3 кредити ЄКТС/90 годин (денна ф.н.: лекції 18 год., семінарські заняття 14 год., самостійна робота 58 год.; заочна ф.н.: лекції 10 год., семінарські заняття 6 год., самостійна робота 74 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом Методи навчання - викладення наукового і навчального мультимедійного матеріалу з основних розділів, тем навчальної дисципліни на лекційних заняттях в аудиторії; закріплення, систематизація та узагальнення теоретичних знань, що були отримані студентами під час лекційних занять, позааудиторного опрацювання рекомендованих джерел інформації та представлення результатів самостійної роботи в письмовій формі (навчальне (практичне) завдання, реферат(есе) за заданою проблематикою), на семінарських/практичних заняттях та передсемінарських, передекзаменаційних індивідуальних консультаціях; під час проведення інтелектуальних ігор, диспутів, дебатів
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота

	Підсумковий контроль: залік.
Базові знання	Наявність знань щодо сутності поняття «грант», класифікації грантів, донорських організацій та грантодавчих установ; міжнародних програм і грантів як джерел фінансування досліджень; особливостей формування та реалізації міжнародних проєктів, пошуку джерел фінансування проєктів; підготовчої роботи до розробки грантового проєкту; підготовки проєктної заявки на міжнародний грант; грантрайтингу, діяльності міжнародних державних і приватних фондів, міжнародних проєктів і програм розвитку вищої освіти та науково-технологічної галузі; міжнародних донорських організацій та проєктів міжнародної технічної допомоги, які працюють в Україні.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти студент
РН 1. Визначати переконливість аргументів в оцінці заздалегідь невідомих умов та обставин.	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.	ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.	ЗК 6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему	ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
РН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.	ЗК 9. Здатність працювати в команді.
РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.	СК 10. Здатність використовувати різні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.	СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.	СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль I. Міжнародні гранти та проєкти: загальні положення		
Тема 1. Сутність	Відвідування лекцій;	1. Звернутися до рекомендованих джерел інформації, а

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем						
поняття «грант» та класифікація грантів. Донорські організації та грантодавчі установи.	тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів з тим, щоб визначити поняття «грант», його види, переваги та недоліки; надати характеристику вітчизняним та міжнародним донорам, провести їх класифікацію. 2. Звернутися до рекомендованих джерел інформації, а також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів для того, щоб визначити 5 найефективніших джерел пошуку грантів.						
Тема 2. Міжнародні програми і гранти джерела фінансування досліджень	Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1. Звернутися до рекомендованих джерел інформації а також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів з тим, щоб заповнити таблицю: <p style="text-align: right;">Таблиця 1</p> Міжнародні джерела фінансування досліджень <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"><thead> <tr> <th>Типи донорських організацій</th> <th>Діючі системи міжнародних донорських організацій</th> <th>Представники міжнародних донорських організацій</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table> 2. Звернутися до рекомендованих джерел інформації, а також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів для того, щоб визначити особливості управління білатеральними проектами науково-технологічного співробітництва.	Типи донорських організацій	Діючі системи міжнародних донорських організацій	Представники міжнародних донорських організацій			
Типи донорських організацій	Діючі системи міжнародних донорських організацій	Представники міжнародних донорських організацій						
Тема 3. Особливості формування та реалізації міжнародних проєктів на сучасному етапі	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1. Звернутися до рекомендованих джерел інформації, а також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів і письмово провести класифікацію донорських організацій за формою власності, за цільовим призначенням, за галузевою належністю, за порядком дії у часі тощо і навести приклади сучасних міжнародних проєктів. 2. Визначити види міжнародного лізингу, користуючись вказаними джерелами: Ментух Н. Ф. Міжнародний лізинг: поняття та особливості / Н. Ф. Ментух, О. Р. Шевчук // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Юридичні науки. – 2015. – Вип. 4(1). – С. 144-146. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_jur_2015_4%281%29_35 ; Конвенція УНІДРУА про міжнародний фінансовий лізинг від від 11 січня 2006 р. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_263#Text						
Тема 4. Пошук джерел фінансування проєктів.	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1. Звернутися до рекомендованих джерел інформації, а також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів з тим, щоб розробити структурно-логічну схему «Складання бюджету проєкту». 2. Скориставшись основною та додатковою навчально-методичною літературою, наприклад, посібником: П'ять вдалих кроків до європейського проєкту. / Посібник. Публікація в рамках проєкту «Підтримка локальних спільнот України в залученні європейських фондів», співфінансованого МЗС РП в рамках Програми «Польська Допомога 2009». – Режим доступу: http://horizon2020.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/03/5-кроків-доЄвропейського-проєкту.pdf , опишіть механізм дій по пошуку ресурсів з						

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем												
		інформацією про фонди-грантодавці, а також алгоритм складання списку для вибору потенційних донорів.												
Модуль 2. Розробка проєктів та формування проєктних заявок на міжнародні гранти														
Тема 5. Підготовча робота до розробки грантового проєкту	Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>1. Скористатися джерелами та літературою з переліку джерел, основною та додатковою навчально-методичною літературою (як-то «Посібник з підготовки проєктів. Підтримка політики регіонального розвитку в Україні EuropeAid/132810/C/SER/UA – Режим доступу: https://enefcities.org.ua/upload/files/Dodatky.pdf) та скласти тезисний план підготовчої роботи до розробки грантового проєкту.</p> <p>2. Скористатися джерелами та літературою з переліку джерел, основною та додатковою навчально-методичною літературою, з тим, щоб заповнити схему для проведення аналізу зацікавлених сторін в контексті підготовчої роботи до розробки проєкту.</p> <p style="text-align: right;">Таблиця 2</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 25%;">Групи зацікавлених сторін</th> <th style="width: 25%;">Яка їх вигода (зиск)</th> <th style="width: 25%;">Вимоги постійної підтримки проєкту з їх сторони</th> <th style="width: 25%;">Механізм їх участі у проєкті</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Цільові групи</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Потенційні партнери</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Групи зацікавлених сторін	Яка їх вигода (зиск)	Вимоги постійної підтримки проєкту з їх сторони	Механізм їх участі у проєкті	Цільові групи				Потенційні партнери			
Групи зацікавлених сторін	Яка їх вигода (зиск)	Вимоги постійної підтримки проєкту з їх сторони	Механізм їх участі у проєкті											
Цільові групи														
Потенційні партнери														
Тема 6. Праця над проєктною ідеєю. Підготовка опису проєкту	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>1. Звернутися до рекомендованих джерел інформації, а також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів для того, щоб здійснити порівняльну характеристику SWOT-аналізу і LEAN-аналізу в контексті їхнього значення в праці над проєктною ідеєю.</p> <p>2. Скористатися основною та додатковою навчально-методичною літературою, наприклад: П'ять вдалих кроків до європейського проєкту. / Посібник. Публікація в рамках проєкту «Підтримка локальних спільнот України в залученні європейських фондів», співфінансованого МЗС РП в рамках Програми «Польська Допомога 2009». – Режим доступу: http://horizon2020.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/03/5-кроків-доЄвропейського-проєкту.pdf з тим, щоб описати процедуру «мозкового штурму», а також на прикладі одного з будь-яких запропонованих вами проєктів підготувати і реалізувати «мозковий штурм» разом із командою.</p>												
Тема 7. Підготовка проєктної заявки на міжнародний грант.	Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>1. Звернутися до рекомендованих джерел інформації, а також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів з тим, щоб заповнити таблицю:</p> <p style="text-align: right;">Таблиця 3</p> <p style="text-align: center;">Підготовка проєктної заявки на міжнародний грант</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 33%;">Етапи підготовки</th> <th style="width: 33%;">Очікувані результати</th> <th style="width: 33%;">Потенційні донори</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table> <p>2. Зробити покроковий план реалізації проєкту на міжнародний грант користуючись основною та додатковою навчально-методичною літературою, зокрема:</p>	Етапи підготовки	Очікувані результати	Потенційні донори									
Етапи підготовки	Очікувані результати	Потенційні донори												

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		<p>П'ять вдалих кроків до європейського проекту. / Посібник. Публікація в рамках проекту «Підтримка локальних спільнот України в залученні європейських фондів», співфінансованого МЗС РП в рамках Програми „Польська Допомога 2009”. – Режим доступу: http://horizon2020.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/03/5-кроків-доЄвропейського-проекту.pdf</p>
<p>Тема 8. Інформація про заявника (апліканта) при підготовці і складанні заявки на міжнародний грант</p>	<p>Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи</p>	<p>1. Звернувшись до рекомендованих джерел інформації, а також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів, визначте основні принципи та способи привернення уваги до резюме. 2. Підготуйте резюме апліканта на міжнародний грант.</p>
<p>Тема 9. Грантрайтинг. Підготовка і складання заявки на міжнародний грант. Структура проектної заявки</p>	<p>Відвідування лекцій; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи</p>	<p>1. Skorистатися рекомендованими джерелами інформації, наприклад: Основні засади проектного менеджменту / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, органів місц. самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Упор. Чабак Л. А. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2016. – 56 с. та скласти коротку анотацію до проектної заявки за узгодженою з викладачем темою проекту. 2. Звернутися до рекомендованих джерел інформації, а також бібліотечнобібліографічних електронних ресурсів, зокрема: Основні засади проектного менеджменту / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, органів місц. самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Упор. Чабак Л. А. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2016. – 56 с., а також використовуючи узгоджену з викладачем тему грантового проекту, скласти проектну заявку за наступною структурою:</p> <ul style="list-style-type: none"> • титульний аркуш; • коротка анотація; • постановка проблеми; • мета та завдання; • методи та заходи; • оцінка та звітність; • бюджет; • додатки.
<p>Тема 10. Презентація, реалізація й завершення міжнародного грантового проекту</p>	<p>Відвідування лекцій, обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті, тестування, виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи</p>	<p>1. Розробити презентацію грантового проекту за узгодженою з викладачем темою, використовуючи програмне забезпечення Microsoft PowerPoint на 15 слайдів і намагаючись приділяти більше уваги візуалізації, не перенасичуючи слайди текстовим контентом. 2. Звернутися до рекомендованих джерел інформації, а також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів з тим, щоб описати потенційні труднощі, які можуть виникнути під час реалізації міжнародного грантового проекту, за обраною та узгодженою з викладачем темою, а також запропонувати можливі шляхи їх вирішення.</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем						
		Заповнити таблицю: <div style="text-align: right;">Таблиця 4</div> Потенційні труднощі реалізації проєкту та шляхи їх вирішення <table border="1" style="width: 100%; margin-top: 10px;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%;">Потенційні труднощі реалізації проєкту</th> <th style="width: 50%;">Можливі шляхи вирішення труднощів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Потенційні труднощі реалізації проєкту	Можливі шляхи вирішення труднощів				
Потенційні труднощі реалізації проєкту	Можливі шляхи вирішення труднощів							
Модуль 3. Міжнародна технічна допомога. Міжнародні програми та донорські організації (грантодавці)								
Тема 11. Правове регулювання міжнародної технічної допомоги. Офіційний портал координації міжнародної технічної допомоги України	Відвідування лекцій; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1. Скористатися рекомендованими джерелами інформації, наприклад: Грантрайтинг: методичні рекомендації для органів публічної влади щодо написання проєктних заявок / [О.В. Кулініч, Д.С. Ткачов, С.Є. Ігнат'єв та ін.]; за ред. О. В. Кулініча. – Х.: Регіональний центр міжнародних проєктів і програм, 2013. – 78 с., і письмово описати історію виникнення та розвитку міжнародної технічної допомоги в хронологічному порядку, починаючи із 1945 року, за схемою: «рік» - «подія». 2. Звернутися до рекомендованих джерел інформації, а також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів та Порядку залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги, затверджений постановою Кабінету Міністрів України «Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги» від 15 лютого 2002 р. № 153 (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/153-2002-%D0%BF#Text), у письмовому вигляді визначити поняття «міжнародна технічна допомога» та перелічити можливі форми її залучення (п. 3 вказаного Порядку).						
Тема 12. Міжнародні державні і приватні фонди	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1. Звернутися до рекомендованих джерел інформації, а також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів з тим, щоб письмово перелічити і коротко охарактеризувати донорські програми організацій системи ООН. 2. Звернутися до рекомендованих джерел інформації, а також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів з тим, щоб проаналізувати причини і мотиви безповоротного (грантового) фінансування проєктів що претендують на участь в конкурсі.						
Тема 13. Міжнародні проєкти програми розвитку освіти та науково-технологічної галузі	Відвідування лекцій; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1. Скористатися рекомендованими джерелами інформації і офіційним сайтом Міністерства освіти і науки України (https://mon.gov.ua/ua/tag/erazmus+) і визначити напрями міжнародного компоненту Програми ЄС Еразмус+, у яких можуть брати участь українські заклади вищої освіти та інші організації, зокрема органи влади, дослідницькі установи, заклади середньої, фахової передвищої та професійної освіти, освіти дорослих, молодіжні організації, громадські організації, державні та приватні підприємства тощо. 2. Виробити/удосконалити практичні навички роботи із сайтом Комісії ЄС (European Commission), ознайомитись із спеціальними розділами цього сайту, які присвячені видам фінансування (https://ec.europa.eu/info/funding-						

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем				
		tenders/howeu-funding-works/types-funding_en) грантам (https://ec.europa.eu/internationalpartnerships/grants_en) та програмам фінансування (https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/funding-opportunities/fundingprogrammes/overview-funding-programmes_en).				
Тема 14. Міжнародні дозорські організації та проекти міжнародної технічної допомоги, які працюють в Україні	Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1. Скориставшись основною та додатковою навчально-методичною літературою, наприклад: Основні засади проектного менеджменту / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, органів місц. самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Упор. Чабак Л. А. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2016. – 56 с., визначити перелік ключових міжнародних дозорських організацій та проектів міжнародної технічної допомоги, які працюють в Україні; 2. Ознайомитися із сайтами Посольства Федеративної Республіки Німеччина в Україні (https://kiew.diplo.de/ua-uk, https://donezk.diplo.de/), а також Посольства Великої Британії в Україні (https://www.gov.uk/world/organisations/britishembassy-kyiv.uk), проглянути секцію новин на предмет оголошення про гранти/конкурси.				
Тема 15. Постійно діючі програми та гранти	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1. Ознайомитися із процесом подання заявки на фінансування проекту на іноземній (англійській) мові відповідно до умов Global Innovation Fund 2020 (Глобального інноваційного фонду) на офіційному сайті цього фонду (https://www.globalinnovation.fund/apply/about/). 2. Дослідити 5 актуальних проектів, реалізованих завдяки постійно діючим програмам та грантам, їх цілі та результати.				
Тема 16. Програми Horizon 2020, Horizon Europe та Європейська Рада з наукових досліджень	Тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1. Скористатися джерелами, рекомендованими джерелами інформації, а також офіційними матеріалами Кабінету Міністрів (https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/broshura-gorizont-20201201.pdf) і заповнити таблицю: <p style="text-align: right;">Таблиця 4</p> Гранти Європейської дослідницької ради <table border="1" data-bbox="711 1459 1507 1528"><thead><tr><th data-bbox="711 1459 1105 1493">Види грантів</th><th data-bbox="1105 1459 1507 1493">Опис</th></tr></thead><tbody><tr><td data-bbox="711 1493 1105 1528"></td><td data-bbox="1105 1493 1507 1528"></td></tr></tbody></table> 2 Користуючись рекомендованими джерелами інформації, а також Національним порталом Горизонт 2020 (https://h2020.com.ua/uk/), письмово визначити мінімальні умови для участі в програмах ЄС Horizon 2020 та Horizon Europe. 3. Опрацювати сайт Європейської Ради з наукових досліджень (European Research Council) та визначити основні напрями діяльності. 4. Письмово проаналізувати концептуальні напрями діяльності Програми імені Марії Склодовської-Кюрі..	Види грантів	Опис		
Види грантів	Опис					

Інформаційні джерела

Нормативно-правові акти та угоди:

1. Проект «Вища освіта України» Угода про грант фонду ЕЗР між Україною та Європейським інвестиційним банком, підписана 17 грудня 2018 р., ратифікована 16 квітня 2020 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/971_003-18/ed20200416#Text
2. Про затвердження Порядку проведення державної експертизи інвестиційних проєктів: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 червня 2011 р. № 701 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/701-2011-%D0%BF#Text>
3. 2013/743/EU: Council Decision of 3 December 2013 establishing the specific programme implementing Horizon 2020 – the Framework Programme for Research and Innovation (2014-2020) and repealing Decisions 2006/971/EC, 2006/972/EC, 2006/973/EC, 2006/974/EC and 2006/975/EC [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32013D0743>
4. Regulation (EU) No 1288/2013 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2013 establishing 'Erasmus+': the Union programme for education, training, youth and sport and repealing Decisions No 1719/2006/EC, No 1720/2006/EC and No 1298/2008/EC [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32013R1288>
5. Regulation (EU) No 1291/2013 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2013 establishing Horizon 2020 – the Framework Programme for Research and Innovation (2014-2020) and repealing Decision No 1982/2006/EC [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32013R1291>
6. Грантова Угода «Horizon Europe (HORIZON) Euratom Research and Training Programme (EURATOM) General Model Grant Agreement EIC Accelerator Contract (HE MGA — Multi & Mono) Version 1.0 01 June 2021 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nauka/horizont/2021/09/27/Hrant.Uhoda.1-EURATOM.27.09.pdf>

Основні рекомендовані джерела інформації:

7. Бабій О.Я., Петрик О.В., Скорохода М.Р. (уклад.) Гранти 2017. Каталог донорських організацій. Навч.-практичний посібник. – Бурштин: Клуб сталого бізнесу, 2017. – 89 с.
8. Методичні рекомендації щодо написання проєктних заявок. Навч. посібник / МГО «Регіональний центр трансграничного співробітництва Єврорегіон «Дністер». – Вінниця: Єврорегіон «Дністер», 2015. – 54 с.
9. Основи грантрайтингу та управління проєктами в публічній сфері : метод. рек. для органів влади та недерж. орг-цій / Авт. кол.: В.В. Белявцева, А.І. Гнатенко, О.С. Зінченко та ін. ; за заг. ред. О.В. Кулініча. – Харків : Золоті сторінки, 2017. – 148 с.
10. Корчак Н.М., Обушна Н.І. Управління проєктами в публічній сфері: навч.посібник. Київ: Вид-во «Каравелла», 2023. 273 с.

Додаткові рекомендовані джерела інформації:

11. Демуз І. О. Фандрайзинг і грантрайтинг як особливий фінансовий механізм міжнародної підтримки наукових проєктів в Україні / І. О. Демуз // Економічний вісник університету. – 2019. – Вип. 43. – С. 12–20. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/escv_2019_43_4
12. Довгань Л.Є., Мохонько Г.А., Малик І.П. Управління проєктами / Навчальний посібник. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 420 с.
13. Єгорченков О. В. Азбука управління проєктами. Планування / навч. посіб. / О. В. Єгорченков, Н. Ю. Єгорченкова, Є. Ю. Катаєва. – Київ: КНУ ім.Т.Шевченка, 2017. – 117 с.
14. Марченко О.В., Сушко Д.О. Методичні рекомендації щодо участі у грантових програмах та конкурсах/ Марченко О.В., Сушко Д.О. – Дніпро : ДДУВС, 2018. – 68 с.
15. Методологія наукових досліджень : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – Харків : Право, 2019. – 368 с.
16. Моніторинг та оцінка програм і проєктів. Практичний посібник / Ольга Морозова, Ольга Варецька, Деніел Джонс, Пепукай Чікуква, Тетяна Салюк . Київ, «Оранта», 2008 р. 144 с.
17. Основні засади проєктного менеджменту / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, органів місц. самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Упор. ЧабакЛ. А. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2016. – 56 с.
18. П'ять вдалих кроків до європейського проєкту. / Посібник. Публікація в рамках проєкту «Підтримка локальних спільнот України в залученні європейських фондів», співфінансованого МЗС РП в рамках Програми
19. Розробка Концептуальної Ноти проєкту: практ. посіб. / Проєкт Європейського Союзу «Підтримка

політики регіонального розвитку в Україні». – GIZ International Services, 2013. – 33 с.

20. Сазонець І. Л., Ковшун Н. Е. Управління науковими проектами: навчальний посібник / І. Л. Сазонець, Н. Е. Ковшун. — Київ: «Центр учбової літератури», 2021. — 208 с.

21. Сбруев М. Г. Технології грантового супроводу науково-дослідних проектів в університетах США / М. Г. Сбруев // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2015. – № 3. – С. 139–153. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2015_3_19

22. Софій О. Державний фонд регіонального розвитку: механізм / процедури підготовки та відбору проектів регіонального розвитку / О. Софій. – Львів : Європейський діалог, 2015. – 53 с.

23. Торгалло Т. Механізми формування і реалізації проектів регіонального розвитку: стан наукового розроблення. Державне управління та місцеве самоврядування: зб. наук. праць. – 2016. – Вип. 1. – С. 101–109. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dums_2016_1_16

24. Управління проектами: навч. посіб./ Т.В.Маматова, В.М.Молоканова, І.А.Чикаренко, О.О.Чикаренко. – Дніпро: ДРІДУ, 2018. – 128с.

25. Фесенко Т.Г. Управління проектами: теорія та практика виконання проектних дій: навч. посібник. Х.: ХНАМГ. – 2012. – 181 с.

26. Чемерис А. Розроблення та управління проектами у публічній сфері: європейський вимір для України : практ. посіб. / [Чемерис А.]; Швейц.-укр. проект «Підтримка децентралізації в Україні — DESPRO». — Київ : ТОВ «Софія-А». – 2012. – 80 с. „Польська Допомога 2009”. – Режим доступу: <http://horizon2020.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/03/5-кроків-до-Європейського-проекту.pdf>

27. Чернов С. В. Вдосконалення державного механізму експертизи публічних проектів. Державне управління в Україні: історія державотворення, виклики та перспективи: матеріали VIII міжнар. наук. інтернет-конференції аспірантів та докторантів з державного управління. (Одеса, 26 трав. 2017 р.). Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2017. – С. 159–161.

28. Чернов С.В., Руда І. В. Актуальність впровадження проектного менеджменту в органах державної влади в умовах децентралізації. Управління проектами у розвитку суспільства: матеріали XII міжнар. конф. (Київ, 22–23 трав. 2015 р.). Київ: КНУБА, 2015. С. 271–272.

29. Шинкарьок О. В., Сігайов А. О. Інституалізація провідних елементів механізму державного регулювання регіонального людського розвитку (Частина I) / Шинкарьок О. В. // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2016. – №3(35). – С. 80–92.

30. Як отримати грант? Поради для написання успішної заявки на грант : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 29 квітня – 9 червня 2024 року. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. 68 с.

31. Bauer D.G. The "how to" grants manual: successful grantseeking techniques for obtaining public and private grants. Lanham: Rowman & Littlefield Publishers, 2015. – 720 p.

32. Payne M.A. Grant Writing Demystified: A Self-Teaching Guide. McGraw-Hill, 2010. – 256 p

33. Smith N.B., Gabriel Works E. The Complete Book of Grant Writing: Learn to Write Grants Like a Professional. Sourcebooks, 2006. – 272 p.

34. Yang O.O. Guide to Effective Grant Writing: How to Write a Successful NIH Grant Application. 2nd Edition. – Springer, 2012. – 99 p.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення:

Пакет програмних продуктів Microsoft Office, до якого входить програмне забезпечення для роботи з різними типами документів: текстами, електронними таблицями, презентаціями, базами даних тощо. Мережеві сервіси Google.

Основними й найбільш використовуваними складовими пакету Microsoft Office є:

1. Microsoft Word.
2. Microsoft Excel.
3. Microsoft Power Point.

2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу:

1. Prometheus. Основи проєктного менеджменту: створення та планування проєкту. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/project-management-fundamentals/>
2. ВУМ ONLINE. Управління проєктами. URL: <https://vumonline.ua/course/project-management/>
3. Освітній хаб міста Києва. Управління людьми і проєктами. URL: <https://eduhub.in.ua/courses/kurs-1-upravlinnya-lyudmi-i-proektami>
4. Основи грантрайтингу для сфери освіти: моніторинг та оцінювання проєктів. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=fceukzGI-5Y>

Пошукові та інформаційні системи Інтернет

1. Google: Пошукова системи Інтернет. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://www.google.com.ua>

Офіційні веб-сайти органів державної влади України

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт/ – Режим доступу до електронних документів : <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index/>.
2. Президент України : офіційне інтернет-представництво. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.president.gov.ua/>.
3. Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
4. Міністерство цифрової трансформації України: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://thedigital.gov.ua/>
5. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://mon.gov.ua/ua>
6. Міністерство інфраструктури України: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://mtu.gov.ua/timeline/Evrointegraciya.html>
7. Комітет з питань цифрової трансформації: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://komit.rada.gov.ua/>

Бібліотечно-бібліографічні ресурси

1. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт/: Бібліотечно-бібліографічні ресурси: Бібліографічний моніторинг. – Режим доступу до електронних документів : <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>.
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: Інтернет-сторінка. – Режим доступу до електронних документів : <http://www.nbuv.gov.ua/>.
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: Система каталогів і картотек. – Режим доступу до електронних документів: http://www.nbuv.gov.ua/db/library_db.html.
4. Національна парламентська бібліотека України: веб-сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.nplu.org.ua/resources/resources.htm>.
5. Електронний каталог бібліотеки Полтавського університету економіки і торгівлі: веб-сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <http://catalog.uccu.org.ua/opacunicode/>

Офіційні веб-сайти постійно діючих програм міжнародно-технічної допомоги, Фондів та донорських організацій

1. Global Innovation Found: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://www.globalinnovation.fund/>
2. USAID: Агентство США з Міжнародного розвитку: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://www.usaid.gov/where-we-work/europe-and-eurasia/ukraine>

3. Вишеградський фонд: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://www.visegradfund.org/>
4. Європейська Комісія: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: https://ec.europa.eu/info/index_pl
5. Європейський Банк Реконструкцій та Розвитку: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://www.ebrd.com/home>
6. Європейський фонд демократії: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://www.democracyendowment.eu/>
7. Міжнародний жіночий «Фонд Мама Cash»: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://www.mamacash.org/ru/kogo-my-finansiruem>
8. Міжнародний Фонд Відродження: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://www.irf.ua/>
9. Німецька служба академічних обмінів (DAAD): офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://www.daad-ukraine.org/uk/>
10. Німецьке товариство міжнародного співробітництва GIZ: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://www.giz.de/de/html/index.html>
11. Платформа розвитку громадянського суспільства Markerplace: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://cd-platform.org/>
12. Посольство Федеративної Республіки Німеччина: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://kiew.diplo.de/ua-uk/themen/wirtschaft/kleinstprojekte-2018/1232284>
13. Посольство Японії: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: https://www.ua.emb-japan.go.jp/itpr_uk/ua_oda.html
14. Програма «Креативна Європа»: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://www.culturepartnership.eu/ua/publishing/creative-europe/about-creative-europe>
15. Програма Horizon 2020: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://mon.gov.ua/ua/news/usi-novivni-povidomlennya-2017-11-02-vidkrito-robochu-programu-gorizont-2020-na-2018-2020-roki>
16. Програма Horizon Europe: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-do-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-postanovi-kmu-deyaki-pitannya-vikonannya-ramkovoyi-programi-yevropejskogo-soyuzu-z-doslidzen-ta-innovacij-gorizont-yevropa>
17. Програма Ерасмус+: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://erasmusplus.org.ua/programa-yes-erazmus/pro-programu/>
18. Програма імені Фулбрайта в Україні. Представництво Інституту Міжнародної Освіти: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://fulbright.org.ua/uk/>
19. ПРООН (Програма розвитку ООН в Україні): офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://www.undp.org/uk/ukraine>
20. Фонд «Східна Європа»: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://eef.org.ua/>
21. Фонд Братів Кличків: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://www.klitschkofoundation.org/>
22. Фонд Демократії ООН: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://www.un.org/democracyfund/apply-funding>
23. Фонд Демократії посольства США: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://ua.usembassy.gov/uk/education-culture-uk/democracy-grants-uk/>
24. Фонд Джона і Кетрін Макартур: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://www.macfound.org/about/>
25. Швейцарська Агенція з розвитку та співробітництва (SDC): офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://www.eda.admin.ch/deza/en/home/countries/benin.html>

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- **Політика оцінювання здобувачів вищої освіти.**

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>.

Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf

- **Політика щодо відвідування.** Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- **Політика щодо академічної доброчесності.**

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf.

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Кодекс академічної доброчесності професорсько-викладацького складу, здобувачів освіти та співробітників спеціальності 081 Право. URL: <http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti-profesorskogo-vykladaczskogo-skladu-zdobuvachiv-osvity-ta-spivrobotnykiv-speczialnosti-081-pravo.pdf>.

- **Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:**

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultatativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; *інфографіка* (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

- **Політика вирішення конфліктних ситуацій:**

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravy-la-vyrishennya-konfliktnyh-sytuaczij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>.

- **Політика підтримки учасників освітнього процесу:**

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>.

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentykyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

- **Безпека освітнього середовища:** Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyedyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4): відвідування лекції (0 балів); обговорення теоретичного питання на семінарському занятті (6 бали); тестування (4 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (8 бал); поточна модульна робота (10 балів)	28
Модуль 2 (теми 5-10): відвідування лекції (0 балів); обговорення теоретичного питання на семінарському занятті (9 бали); тестування (6 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (12 бал); поточна модульна робота (10 балів)	37
Модуль 3 (теми 11-16): відвідування лекції (0 балів); обговорення теоретичного питання на семінарському занятті (6 бали); тестування (7 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (12 бал); поточна модульна робота (10 балів)	35
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь у предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30
	2. Участь у конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30
	3. Участь у громадських волонтерських ініціативах, різних формах неформально освіти, як то проходження визначеного онлайн курсу чи іншого елемента неформальної освіти, та/або інформальної освіти ¹ .	10-30
	4. Створення і демонстрація презентації для супроводу доповіді з питань для обговорення на семінарському занятті.	0-5
2. Науково-дослідна	1. Написання і захист наукового реферату з визначеної проблеми	0-5
	2. Участь в наукових гуртках («Ін-Юре»)	5-20
	3. Участь в наукових студентських клубах («Феміда»)	5-20
	4. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-15
	5. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-15
	6. Підготовка публікації в наукових виданнях.	20
Разом		*

* Максимальна кількість додаткових балів для студента – 30.

Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь у предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30
	2. Участь у конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30
	3. Проходження визначеного онлайн курсу чи іншого елемента неформальної освіти	10-30
	4. Створення і демонстрація презентації для супроводу доповіді з питань для обговорення на семінарському занятті.	0-5
2. Науково-дослідна	1. Написання і захист наукового реферату з визначеної проблеми	0-5
	2. Участь в наукових гуртках («Ін-Юре»)	5-20
	3. Участь в наукових студентських клубах («Феміда»)	5-20
	4. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-15
	5. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-15
	6. Підготовка публікації в наукових виданнях.	20
Разом		*

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати **не більше 30 балів**. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

¹ Див. пп.1-3 підрозділу «Спеціалізоване програмне забезпечення»

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни